

Γ. Κονδύλη & Όθωνος 1, Μαρούσι | 210 61 24 000
www.akadimos.gr | fb:@akadimos.marousi | tw:@Akadimos

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ
ΔΕΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
Διάρκεια εξέτασης: 3 ώρες

Επιμέλεια: Μπαλαλά Χριστίνα

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ 320D-321B5

Ἦν γάρ ποτε χρόνος ὅτε θεοὶ μὲν ἦσαν, θνητὰ δὲ γένη οὐκ ἦν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τούτοις χρόνος ἦλθεν εἰμαρμένος γενέσεως, τυποῦσιν αὐτὰ θεοὶ γῆς ἔνδον ἐκ γῆς καὶ πυρὸς μείζαντες καὶ τῶν ὅσα πυρὶ καὶ γῆ κεράννυται. Ἐπειδὴ δ' ἄγειν αὐτὰ πρὸς φῶς ἔμελλον, προσέταξαν Προμηθεΐ καὶ Ἐπιμηθεΐ κοσμησαί τε καὶ νεΐμαι δυνάμεις ἐκάστοις ὡς πρέπει. Προμηθεὶα δὲ παραιεῖται Ἐπιμηθεὺς αὐτὸς νεΐμαι, «Νείμαντος δέ μου», ἔφη, «ἐπίσκεψαι»· καὶ οὕτω πείσας νέμει. Νέμων δὲ τοῖς μὲν ἰσχὺν ἄνευ τάχους προσῆπεν, τοὺς δ' ἀσθενεστέρους τάχει ἐκόσμει· τοὺς δὲ ὠπλιζε, τοῖς δ' ἄοπλον διδοὺς φύσιν ἄλλην τιν' αὐτοῖς ἐμηχανᾶτο δύναμιν εἰς σωτηρίαν. ἃ μὲν γὰρ αὐτῶν σμικρότητι ἤμπισχεν, πτηνὸν φυγὴν ἢ κατάγειον οἴκησιν ἔνεμεν· ἃ δὲ ἤϋξε μεγέθει, τῷδε αὐτῷ αὐτὰ ἔσωζεν· καὶ τάλλα οὕτως ἐπανίσων ἔνεμεν. Ταῦτα δὲ ἐμηχανᾶτο εὐλάβειαν ἔχων μή τι γένος ἀίστωθει· Ἐπειδὴ δὲ αὐτοῖς ἀλληλοφθοριῶν διαφυγὰς ἐπήρκεσε, πρὸς τὰς ἐκ Διὸς ὥρας εὐμάρειαν ἐμηχανᾶτο ἀμφιεννύς αὐτὰ πυκναῖς τε θριξίν καὶ στερεοῖς δέρμασιν, ἱκανοῖς μὲν ἀμῦναι χεიმῶνα, δυνατοῖς δὲ καὶ καύματα, καὶ εἰς εὐνάς ἰοῦσιν ὅπως ὑπάρχοι τὰ αὐτὰ ταῦτα στρωμνὴ οἰκεία τε καὶ αὐτοφυῆς ἐκάστω· καὶ ὑποδῶν τὰ μὲν ὀπλαῖς, τὰ δὲ [θριξίν καὶ] δέρμασιν στερεοῖς καὶ ἀναίμοις. Τούντεϋθεν τροφὰς ἄλλοις ἄλλας ἐξεπόριζεν, τοῖς μὲν ἐκ γῆς βοτάνην, ἄλλοις δὲ δένδρων καρπούς, τοῖς δὲ ρίζας· ἔστι δ' οἷς ἔδωκεν εἶναι τροφήν ζῶων ἄλλων βοράν· καὶ τοῖς μὲν ὀλιγογονίαν προσῆψε, τοῖς δ' ἀναλίσκομένοις ὑπὸ τούτων πολυγονίαν, σωτηρίαν τῷ γένει πορίζων.

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A.1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί σε κάθε μία από τις παρακάτω περιόδους και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο:

1. Πριν την δημιουργία των ἐμβίων ὄντων υπήρχαν μόνο θεοί.

2. Οι θεοὶ πρόσταξαν τον Προμηθεὶα και τον Επιμηθεὶα να μοιράσουν τις ιδιότητες στα ἐμβια ὄντα.

3. Ο Προμηθέας αποχωρεί οικειοθελώς από την διανομή των ιδιοτήτων.
4. Ο Επιμηθέας πείθει τον Προμηθέα να επιθεωρήσει την διανομή.
5. Ο Επιμηθέας κατά τη διάρκεια της μοιρασιάς δεν μεριμνά για την προστασία και σωτηρία όλων των ζώων από τα καιρικά φαινόμενα.

2. Για κάθε μία από τις παραπάνω απαντήσεις να γράψετε στο τετράδιό σας το κομμάτι του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνει.

Μονάδες 10

B1. «*Ἦν γάρ ποτε χρόνος*»: να σχολιάσετε την λειτουργία της φράσης στην αρχή του λόγου και να προδιορίσετε το περιεχόμενο της λέξης *χρόνος*.

Μονάδες 10

B2. «*έκ γῆς καί πυρός μείζαντες*»: με ποια συστατικά δημιούργησαν οι θεοί τα έμβια όντα και με ποιες κοσμολογικές – φιλοσοφικές αντιλήψεις συσχετίζονται;

Μονάδες 5

B3. Να καταγράψετε τους τρόπους με τους οποίους ο Επιμηθέας προσπάθησε να εξισορροπήσει τις δυνάμεις των έμβιων όντων και να εξασφαλίσει την επιβίωση και τη διαιώνιση του είδους τους;

Μονάδες 10

B4. Να χαρακτηρίσετε τον Επιμηθέα με βάση τις επιλογές του κατά τη διάρκεια της δημιουργίας και με βάση την ετυμολογία του ονόματος του.

Μονάδες 5

B5. Να γράψετε στο τετράδιό σας το γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε μία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτό τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη:

1. Ο Σωκράτης δεν ήταν άθεος, ήταν όμως είρωνας και έκανε την ειρωνεία όπλο της φιλοσοφικής έρευνας.
2. Ο Σωκράτης χρησιμοποιούσε την επαγωγική μέθοδο με σκοπό την εξαγωγή καθολικών ορισμών .
3. Ο Πλάτωνας ίδρυσε τη σχολή του, την Ακαδημία μετά την επιστροφή του στην Αθήνα από το δεύτερο ταξίδι του στην Σικελία.
4. Ο Σωκράτης αφηγείται στον φίλο του Καλλία τον διάλογο του με τον σοφιστή Πρωταγόρα.
5. Ο Σωκράτης ειρωνεύεται συνεχώς και αμφισβητεί έντονα τους τρεις σοφιστές που συμμετέχουν στη συζήτηση.

Μονάδες 10

B6.a. Να βρείτε στο διδαγμένο κείμενο μία ετυμολογικά συγγενή λέξη, απλή ή σύνθετη, για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής: συγκερασμός, μείγμα, διαταγή, επαφή, έμφυτος, κατανάλωση.

β. Να γράψετε τα αντώνυμα των παρακάτω λέξεων του κειμένου στα αρχαία ελληνικά: θνητά, κατάγειον, όπλον, έμηχανάτο.

Μονάδες 10

Ακμάσημος